



DLAE *Magasinet*

Dansk Lama og Alpacaforening



Foreningsmagasin · 2. årgang · Nr. 3 · Juli 2025

Indholdsfortegnelse



En hilsen fra redaktøren	3
Rundt i landet - Besøg hos Alpacagården ved Jelling	4
Alpakaer på Bindernæs Efterskole	9
Rundt i landet - Besøg hos Fraling Alpaca ved Næstved.....	14
ERFA-hjørnet	19
Uld-hjørnet.....	25
Staldtips	30
DLAF-siderne	31



Læs om Gitte, Martin og deres lamaer og alpakaer

Side 4



Læs om alpakaerne på Bindernæs Efterskole

Side 8



Læs om Janette og hendes alpakaer

Side 11

For- og bagside billedet



Forside billedet: Fra Alpacagården

Bagside billedet: Fra Fraling Alpaca





Rigtig god sommer



Foråret er passeret, og sommeren har meldt sin ankomst. Det travle forår med klipning af alpakaer og lamaer, fødsler og bedækninger fortsætter ind i sommeren, hvor mange fortsat får føl og er i fuld gang med bedækninger. Mange lama- og alpakaejere får travlt i sommerperioden, fordi det atter er sæson for at dele dyrene med andre. Gåture med alpakaer og lamaer tilbydes efterhånden i alle egne af landet. Dertil kommer gårdbesøg, yoga og meditation på folden, picnic og andre fantastiske arrangementer, som blomstrer op hen over sommeren. Det, at så mange af DLAF's medlemmer åbner deres døre for besøgende, er med til at udbrede kendskabet til og forståelsen for lamaer og alpakaer - hvilket jo er et af foreningens vigtigste formål. Så tak for alle de gode arrangementer og nye tiltag, der blomstrer op rundt i hele landet.

Lamaer og alpakaer som pædagogisk redskab

Flere lama- og alpakaejere benytter deres dyr i pædagogiske sammenhænge, og det er et tema, der vil gå igen i denne udgave af magasinet. Jeg har besøgt Gitte og Martin ved Jelling samt Janette ved Næstved, som alle benytter deres dyrs kompetencer i et pædagogisk arbejde.

Jeg har også besøgt Bindernæs Efterskole, hvor alpakaerne er på skoleskemaet på dyrepasserlinjen, og hvor eleverne tager del i det daglige arbejde med at holde dyr.

Jeg har brug for dig!

Til alle medlemmer vil jeg sige tak for jeres indlæg til magasinet. Samtidig bliver jeg også nødt til at understrege, at disse indlæg er vigtige, hvis jeg fortsat skal kunne lave et godt og alsidigt magasin. Uden bidrag fra jer bliver det svært at samle erfaringer og viden, som kan formidles i magasinet. Så hvis du ønsker, at DLAF Magasinet fortsat skal bestå, så bidrag med det, du kan. Det kan både være til Erfa-hjørnet, Uld-hjørnet og Staldtips - men det kan også være med artikler om emner, som ligger dig på sinde, og som du ved noget om.

Det er et stort og tidskrævende arbejde at lave magasinet, men det er også en fornøjelse - ikke mindst at komme på besøg hos en masse entusiastiske lama- og alpakaejere, som gerne fortæller deres historie og viser deres dyr frem. Men jeg har også brug for dine input! Hermed er der givet en opfordring til alle medlemmer om at bidrage til vores fælles magasin.

Slutteligt vil jeg blot ønske alle medlemmer en rigtig god sommer med lange, lyse dage, så I kan være udenfor og hygge jer sammen med jeres skønne dyr i rigtig mange timer.

Cathrine Axelsen



Besøg hos *Alpacagården*



En solbeskinnet sommerdag går turen til Kollerup lige uden for Jelling. Her skal jeg besøge Gitte og Martin og deres alpakaer og lamaer. Danmark er utrolig smuk, når den er iklædt sin grønne sommerfrakke, og det midtjyske landskab er ingen undtagelse.

Gitte og Martin har netop overtaget gården i april og fraflyttede deres gamle ejendom den 1. juni, så da mit besøg finder sted, er de mere eller mindre lige landet. Og ét er at flytte alle sine ting – noget andet er at flytte alle sine dyr! Gitte og Martin har faktisk en hel del dyr, der skulle flyttes: 34 alpakaer, to lamaer, en hund, en kat, tre skildpadder samt et større antal fugle og fjerkræ – så der har været nok at se til.

Tilbage til begyndelsen

Martin har haft dyr det meste af sit liv – alt fra kvæg til heste og altid en masse forskellige fugle. Gitte har ikke en historik med dyr, og havde du spurgt hende for nogle år siden, havde hun da heller ikke forestillet sig, at hun skulle have en større besætning alpakaer!

På deres tidligere bopæl i Andkær ved Vejle havde de nogle store græsarealer, og Gittes søn Patrick syntes, at de skulle have nogle dyr, som kunne gå der og græsse. Det var Martins datter Sofie, som foreslog alpakaer, som hun havde set en masse af på sociale medier.

I 2019 kørte Gitte og Patrick en tur til Virkelyst Alpacafarm for at opleve

alpakaerne, og det endte med en beslutning om at få alpakaer.

De første alpakaer, de købte, var hoppen Signe og hendes medfølgende hingsteføl, som de købte ved Jyderup. Dertil købte de yderligere to drægtige hopper hos Nina fra Vallebæk Alpaca. Det hele var sat i gang, men først dagen inden alpakaernes ankomst blev deres hus/skur færdigt, og Martins søn Tobias gik og strøede sent om aftenen, så alt var klar til alpakaernes ankomst dagen efter.

De første alpakaer fik de således i efteråret 2019, og mange er kommet til siden. Faktisk så mange, at det var årsagen til, at Gitte og Martin flyttede fra Andkær til Kollerup – de havde brug for mere plads til de mange dyr!



Flokken på Alpacagården

Martin synes, at det med avl er rigtig spændende, og i begyndelsen købte de bedækninger til deres hopper hos Virkelyst. Hopperne flyttede til Virkelyst i nogle uger, men det gik slet ikke, for Gitte savnede dem alt for meget. Sidenhen har de købt sig en lille flok avlshingste, bl.a. Silverfox fra Virkelyst. Gitte og Martin har også fået dyr fra både Sverige og Schweiz. Martin fik kontakt til Adrian fra Paz Alpacazucht i Schweiz og har af flere omgange importeret dyr derfra - bl.a. avlshingsten Rufello, som i dag er chef for hingsteflokken.

I dag består flokken på Alpacagården af 16 hopper, fem hoppeføl fra sidste år og ét hoppeføl fra i år. Flere af hopperne er drægtige, og Gitte og Martin forventer omkring 6-7 føl i år ud over det ene føl, der allerede er ankommet. Ud over hoppeflokken har de en flok på otte vallakker og fem hingste. Senest til flokken er der ankommet to lamaer.





Thorin er en ung lama med fart på.



Vendelin er en klog ældre herre, der udstråler stoisk ro.

Lamaerne

Beate fra Ebeltoft Lamaer har af helbredsmæssige årsager været nødt til at gå på pension og har derfor været nødt til at skille sig af med sin store lamaflok. Mange alpakaejere har i den forbindelse åbnet deres døre for disse veluddannede lamaer. To lamaer kom til Søs fra AlpacaWalk, fem lamaer kom til Cathrine fra Lunalund, og fem kom til Katja fra Alpati Alpakapark. Nu er to lamaer så ankommet til Alpacagården, og her går de sammen med flokken af alpakavallakker. Vendelin er en ældre, klog herre på snart 15 år, som udstråler stoisk ro, og Thorin er blot 1 år og en fræk krudtugle, der nok snart skal kastreres. Det er planen, at Thorin skal uddannes, og at han og Vendelin skal indgå i det pædagogiske arbejde, som Gitte også bruger alpakaerne til.

Camelider som pædagogisk redskab

Både Gitte og Martin har en pædagogisk uddannelse, og de har begge arbejdet på bosteder med forskellige grupper af udsatte eller handikappede mennesker.

Gitte har suppleret med uddannelsen pædagogisk dyreasisteret terapi, fordi hun gerne vil udvikle det pædagogiske arbejde med lamaerne og alpakaerne.

Gitte har været på besøg på rigtig mange plejehjem, og her handler det om at give beboerne en god oplevelse og at sprede glæde.

Men Gitte har også haft personer i længerevarende forløb - eksempelvis en udviklingshæmmet kvinde, som arbejdede med at kontrollere sine meget grove bevægelser ved at arbejde med alpakaerne. Dette forløb varede over et år og gav gode resultater.

Gitte har et samarbejde med Center for Specialundervisning i Vejle. Det er ofte besøg i små grupper af et par timers varighed, hvor Gitte starter med at fortælle om alpakaerne, hvorefter der er kaffepause. Den sidste halve time sidder deltagerne på folden mellem dyrene, og finder ro og reflekterer over de oplæg, som deres pædagog har givet dem.



Også Martin har haft glæde af dyrene i forbindelse med sit arbejde. Han har ved flere lejligheder, i forbindelse med sit arbejde på et bosted, haft en ung, autistisk mand med ude på folden. De to har blot siddet på en bænk og iagttaget dyrene, og så har drengen fortalt Martin, hvad alpakaerne spurgte ham om. Eksempelvis havde en gruppe af vallakkerne spurgt den unge mand, om han også syntes, at det var svært at flytte hjemmefra. På den måde kunne Martin indirekte tale med den unge mand om svære emner - ved at de talte om dyrenes følelser i stedet for hans egne. Martin har et bud på, hvorfor alpakaer og lamaer er særligt velegnede til at arbejde med mennesker med autisme eller mennesker, som er særligt udsatte: Det er fordi, alpakaerne og lamaerne holder afstand og aldrig overskrider dit personlige rum, forklarer Martin. Disse dyr har en stoisk ro, de er langsomme og stresser ikke. Den ro er de i stand til at overføre til os mennesker, og det er derfor at de er så velegnede i det pædagogiske arbejde

med udsatte og handicappede mennesker, uddyber Martin.

De næste projekter

Når nu Gitte og Martin er kommet på plads på deres nye gård i Kollerup, og følsæsonen er overstået, er det planen, at Gitte gerne vil udvide paletten af aktiviteter og udvikle sit virke som pædagogisk dyreassisteret terapeut.

Martin har også mange planer - de er dog mere praktiske og håndgribelige. For der skal stadig sættes en masse hegn op, og det skal sikres mod ulven. Der skal laves nye foldinddelinger, og så er der også planer om opbygninger i staldbygningen. Ja, det kender de fleste - der er altid et nyt projekt, man går og planlægger på.

Det var utrolig interessant og berigende at besøge Gitte og Martin, og jeg siger mange tak for en hyggelig formiddag og fordi, jeg måtte komme på besøg og møde alle disse skønne dyr.



Hoppen Mynte med årets første føl - lille fine Peanut.



Godbidder til hingsteflokken.





Alpakaer på Bindernæs Efterskole

En kold og tåget morgen i det tidlige forår går turen til den anden ende af landet, nærmere bestemt til Rødby på Lolland. Her ligger Bindernæs Efterskole lige på den anden side af vejen over for det velbesøgte Lalandia.

Bindernæs er ikke en helt almindelig efterskole, for ligesom der findes gymnastik- eller musikefterskoler, ja, så er Bindernæs en efterskole for de unge, der gerne vil have en erhvervsfaglig uddannelse i fremtiden. Er man vild med dyr, ja, så er hele tre af de otte linjer rettet mod unge, der elsker at arbejde med dyr. Der er hundelinjen, ridelinjen og dyrepasserlinjen. På dyrepasserlinjen har de alpakaer, og det er netop derfor, jeg er på besøg.

Dyrepasserlinjen

Jeg bliver modtaget og vist rundt af Janni, som er lærer på dyrepasserlinjen, samt eleverne Ronja og Manuel. Ronja går i 9. klasse, og dette er hendes første af to år på Bindernæs. Manuel går også i 9. klasse, og dette er hans andet år på skolen. Dyrepasserlinjen er delt op i to typer dyr: landbrugsdyr og zoo-dyr, altså mere eksotiske dyr, og det er blandt disse, vi finder skolens seks alpakaer. Det er denne afdeling, som Janni sammen med en kollega er ansvarlig for. Eleverne deltager i den daglige pasning af alle dyrene, herunder alpakaerne. De er med til at holde fold og stalde, deltager i den daglige fodring samt i den årlige klipping og bedækning.

Den årlige klipping bliver foretaget af dyrlæge Camilla fra Virkelyst, og det har også været hingste fra Virkelyst, som har bedækket hopperne på Bindernæs. Er der dyr, der har brug for ekstra pleje eller besøg fra dyrlægen, ja, så er eleverne også med, så de kan gøre sig flest mulige erfaringer med at holde alpakaer. Ronja og Manuel fortæller, at de lærer meget mere om dyrene ved at passe dem frem for at læse om dem, og de lærer også at tage ansvar, for laver man ikke sine opgaver, ja, så går det jo ud over dyrene! På dyrepasserlinjen kan man, lige som på ridelinjen og hundelinjen, også have egne dyr med.





Freja og Sunshine hilser på hinanden med et lille hyggeligt kram



Janni bliver også budt velkommen af Sunshile

I terrariet viser Ronja flere af hendes reptiler frem, og Manuel har sit eget marsvin gående i folden med gnavere. Men alpakaerne er skolens, så dem er alle eleverne på zoo-linjen med til at passe.

Flokken på Bindernæs

På Bindernæs bor seks alpakaer. Fire af alpakaerne er hopper, der alle kommer fra Virkelyst. Alle fire hopper er 4 år. Så er der to hingsteføl fra egen avl - Birk og Oskar - som under mit besøg netop var kommet på egen fold, så de kunne blive fravænet deres mødre. Det var de ikke helt tilfredse med, og der var en del snakken og klagen fra de to, små uldtotter.

Jeg spørger, om de skal have flere alpakaer, og Janni fortæller, at det vil både hun og eleverne gerne. Men der skal også være tid og økonomi til det, og der er jo mange andre dyr, der også skal prioriteres. Vi bliver enige om, at seks alpakaer er for lidt, og at de bedste flokdynamikker skabes, når flokken er lidt større. Det er ikke sikkert, at forstanderen på Bindernæs er enig i det, men man har jo lov at håbe.

Da vi står ude på folden, bemærker jeg, at alpakaerne er meget trygge ved at være tæt på mennesker, og en af dem kommer da også helt hen til mig for at hilse på. Sunshine hedder hoppen, og hun viser sig at være lidt af en klappe-alpaka.





Janni fortæller, at eleverne lærer at respektere dyrenes adfærd, og at kontakten skal foregå på alpakaernes præmisser. Men fordi de fire hopper dagligt er omgivet af en masse glade, unge mennesker, ja, så har de opbygget en tillid til, at vi mennesker ikke er farlige - og måske endda meget hyggelige, især hvis vi kommer med godbidder.

Med på show

For at give eleverne en ekstra oplevelse deltog Bindernæs på dette års Alpaka Show, som blev afholdt i det tidlige forår i Middelfart. Ud over erfaringer med at have egne dyr med på show, kunne eleverne også møde passionerede alpakafolk fra hele landet og nyde de mange fantastiske alpakaer. Bindernæs havde i år deres to yngste med til show. Birk er født på Bindernæs og deltog i kategorien "grå junior". Birk fik en 2. præmie, men han var meget stresset, fordi han ikke kunne se sin ven Oskar! Manuel var nødt til at gå ud med ham, før klassen var færdig.

Oskar er født på Virkelyst, og han var med i kategorien "brun junior". Dommeren tjekkede farven på Oskar og vurderede, at han kunne stille op i både fawn- og brunkategorierne. Oskar fik ingen roset, men syntes, at show var en fest.

Der var syv elever med til showet, og nogle forældre kiggede også forbi.



Manuel og Birk er i ringen, men Birk var ikke glad for at være adskilt fra sin gode ven oskar



Birk og oskar i traileren





Eleverne deltog kun lørdag, da de egentlig havde forlænget weekend, men de kom gladeligt med toget til Middelfart for at gå i ringen med deres alpakaer.

Jeg siger mange tak, fordi jeg måtte komme på besøg og høre om livet på Bindernæs Efterskole og møde de mange fantastiske dyr, som bor der. Stor tak til Janni, Ronja og Manuel for den inspirerende rundvisning - det var en fornøjelse at møde unge mennesker, der er passionerede omkring dyrs velfærd.

Hvis du vil vide mere om Bindernæs Efterskole, kan du finde mere info på <https://www.bindernaesefterskole.dk>



Syv glade efterskoleelever og to uldne unge hingste afsted til show i Middelfart







Besøg hos Fraling Alpaca

En blæsende, men solbeskinnet forårsdag tager jeg turen til den sydlige del af Sjælland - til Toksværd tæt ved Næstved. Her skal jeg besøge Janette og hendes alpakaer.

Alpakaerne går på folde ca. 4 km fra Janettes hjem, men hun har indrettet sig med et stort læskur, hvor hun kan sidde og nyde alpakaernes selskab. På hoppernes fold findes et ældre, men velholdt træskur, hvor Janette har installeret et campingtoilet, hvis man nu skal slå en streg. Det skulle jeg efter en lang køretur, og det var en sjov og anderledes oplevelse at have alpakaerne som selskab under toiletbesøget.

Hvorfor alpakaer?

Som alle andre, jeg har besøgt, spurgte jeg også Janette, hvorfor hun fandt på at få alpakaer. Janette fortæller, at hun pga. sit tidligere arbejde blev ramt af stress, og at hun siden da kun har haft deltidsjobs - udover jobbet på kontor i sin mands virksomhed og egen klinik. På et tidspunkt var hun på besøg hos Alpati Alpakapark for at gå en tur i naturen med en alpaka, og det var der, det hele startede. Disse dyr er både søde og sjove, men de er også meget mere end det. De er nærvær og ro - og det var det, der tiltalte Janette.

Selvom det startede med gåture hos

Alpati, ja, så er det egentlig ikke dér, man bedst oplever alpakaernes nærvær, synes Janette. Gåturene er hyggelige, men alpakaen er optaget af de nye omgivelser og alt det, den skal spise osv. Men når man blot sætter sig på folden og iagttager dyrene, og de kommer og lægger sig omkring en, ja, så er det dér, man oplever deres nærvær og ro bedst.

Så i 2020 fik hun de første alpakaer - og pludselig havde hun en betragtelig flok. Janettes mand gjorde hende efter det første år opmærksom på, at hun i gennemsnit havde fået én alpaka om måneden og det går jo ikke i længden...



Her er det årets første føl, lille Nemo på godt en uge, der nyder livet sammen med mor Marion



Flokken

I dag har Janette 24 alpakaer og to føl i vente. Der er ni hopper, hvoraf den ene netop har fået føl, og to andre er drægtige. Lille Nemo er årets første føl, og han er blot en uge gammel, da jeg aflægger mit besøg - og ja, han er en rigtig lille charmetrold.

Den ældste hoppe hedder Fiona, og hun er 16 år og hoppeflokkenes leder. Hun er en af de to drægtige, og føllet ventes i juni. Og så er der jo Rosa, som er helt særlig. Måske læste du i årets første udgave af magasinet Janettes artikel om alpakaer og spiritualitet? Her fortalte Janette om, hvordan Rosa er hendes læremester og løgnetektor. Derfor havde jeg glædet mig utrolig meget til at møde Rosa in person, og jeg kunne da også med det samme fornemme, at hun er en helt særlig personlighed. Det var også meget tydeligt, at Rosa og Janette har et helt særligt bånd.

Rosa og Janette hilser på hinanden og Rosa er langt mere venlig, når hun ikke er drægtig!

Fiona er flokkens alderspræsident med sine 16 år. Hun leder hoppeflokken med ro og klygt.



Den resterende flok består af 14 hingste/vallakker, hvor Pingu på 7 år er avlshingst og chef for flokken. Som så mange andre alfahanner er han en stolt hingst, der med autoritet styrer flokken. Janette fortæller, at det er sjældent, at Pingu spytter på de andre. I stedet strækker han hals eller skælder ud med en gryntende lyd - og det er åbenbart nok til at holde styr på flokken. Hans kropssprog lader i hvert fald de andre forstå, at det er ham, der bestemmer.

Janette har valgt at sætte tre af sine 1-årige unge hingste til salg, da hun ikke ønsker en alt for stor flok. Og når man så får føl, ja, så er der jo nogle andre, der må afsted.

Frikvarter og meditation

Janette er uddannet pædagogisk kinesiolog og har i en del år arbejdet både med voksne og børn. Det har været helt naturligt for hende at tænke alpakaerne ind i dette arbejde, fordi de med deres nærvær og rolige adfærd nærmest i sig selv er terapeutiske.

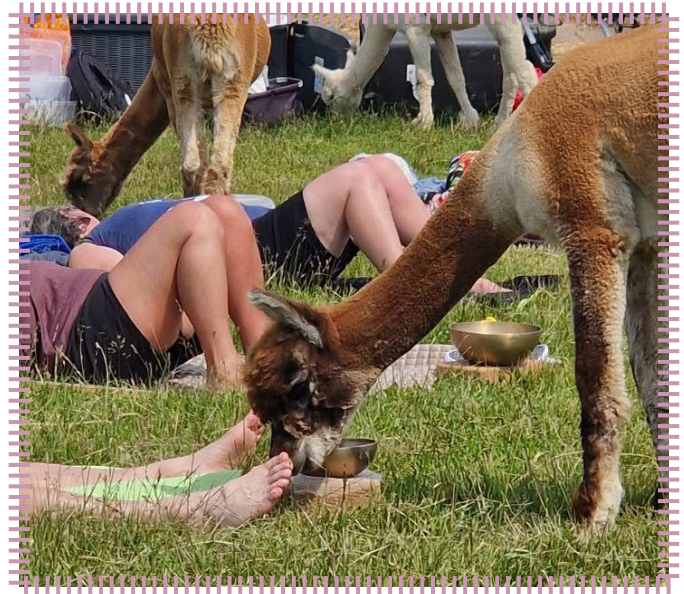
Janette afholder løbende et arrangement, som hun kalder "Frikvarter for voksne". Deltagerne skal være mindst 16 år, og arrangementet går i sin enkelthed ud på, at deltagerne bliver placeret hos alpakaerne, og så skal de sidde helt stille uden at tale og blot iagttage alpakaerne.

*Pingu er en flot fyr - og han ved det!
Han er hingsteflokkenes leder og sørger for ro og orden i flokken.*





Hingsteflokken er her "på arbejde" hos Fraling Alpaca, hvor der afholdes Alpaca Sound Journey med Maria fra Andehullet



Når dyrene kommer hen og interagerer med deltagerne - f.eks. ved at lægge sig ved siden af - oplever deltagerne ro og balance, og at tiden står stille. Dette kan være et tiltrængt "frikvarter" for mange, der har en travl og stressende hverdag. Janette arrangerer også alpakameditation.

Deltagerne sidder eller ligger på et tæppe på folden, og Janette guider dem igennem nogle vejrtrækningsøvelser, så de finder ro og balance. Selve meditationsdelen består i alt lytte til eller kigge på alpakaerne, der går og græsser. Lyden af en græssende alpaka kan være med til at fjerne alle mulige

tanker, så deltageren blot fokuserer på det, der er lige nu. Der er uden tvivl mange alpaka- og lamaejere, der kan nikke genkendende til, at de rolige stunder på folden kan noget særligt, og for nogle er det ren medicin mod en travl hverdag.





Janette giver gennem sine arrangementer alle dem, som ikke selv har alpakaer, mulighed for at opleve, hvad disse skønne dyr kan, ud over at se søde og sjove ud.

Alt for meget uld!

I slutningen af april fik Janette klippet alle sine alpakaer, og det var tiltrængt for dem at komme af med den varme vinterpels. Når man har 24 alpakaer, ja, så har man jo også rigtig meget uld og jeg spørger til, hvad Janette gør med den.

Det første år sendte hun ulden til Karlsbergsgården Spinderi i Sverige og fik lavet garn af det. Sidste år sendte hun den til Alpax i Polen, hvor hun både fik lavet garn og dyner. Janette strikker selv en del, men hun har allerede mere garn, end hun kan nå at strikke på et helt liv. Derfor sælger hun også sit garn i samarbejde med den lokale internet-garnbutik Ecoknitting.dk

Det var utrolig hyggeligt og inspirerende at besøge Janette og hendes skønne alpakaer og jeg drog glad og helt i balance tilbage til Jylland og siger mange tak, fordi Janette ville dele sin historie med os andre.

Lille Nemo kan slet ikke lade være med at være super sød og nuttet!



Rosa er helt sin egen og du kan læse eller genlæse artiklen om Rosa i magasinet fra januar 2025

Vil du have besøg?

Redaktøren tager rundt i hele landet for at besøge lama og alpaka ejere. Formålet med besøgene er at formidle den historie, som du har at fortælle. Der er ikke nogen dagsorden – det er dig, der bestemmer, hvad du vil fortælle. At skabe et netværk i en forening, handler om at lære hinanden at kende og hvad er bedre end at vise sine dyr frem og fortælle om livet sammen med dem? Så har du lyst til et besøg af redaktøren, skriv da til cathrineaxelsen@icloud.com og lave en aftale. Det er ikke et krav, at du er medlem af DLAF, du skal blot have lamaer eller alpakaer – eller begge dele.







Lidt om parasitter!

I sidste udgave af magasinet spurgte jeg om jeres erfaringer med transport af lamaer og alpakaer. Der er desværre ikke kommet nogle indlæg, så det bliver vi ikke klogere på!

Til gengæld har jeg modtaget nogle indlæg, der handler om parasitter - et emne, der lige nu er meget aktuelt, fordi vi har fugt og varme, som er præcis de vilkår, der får parasitterne til at sprede sig med lynets hast!

Camilla Virkelyst Dyrslægen

Grunden til, at vi skal være meget opmærksomme på parasitter i vores lama- og alpakaesætninger, er, at dyrene kan dø af parasitterne.

Der findes forskellige typer af parasitter. En af dem hedder *Haemonchus Contortus*, og det er en form for blodorm, der drikker dyrets blod.

Parasitterne findes i camelider i større eller mindre grad. De lægger æg inde i dyret, og disse æg kommer ud via afføringen. Æggene skal bruge varme og fugt for at udklække fra den tørre og hårde afføring. Ud af æggene klækkes små,

infektiøse larver, som sætter sig i græsset. Disse larver kan vandre omkring 1cm på et døgn. Tidsperioden, hvor disse larver kan overleve, afhænger bl.a. af udtørring. Dvs. hvis græsset er fugtigt og højt, kan de overleve længere end hvis det er kort og solen kan tørre dem ud.

Derfor er parasittrykket bl.a. afhængigt af vejret. De forår, somre og efterår, hvor det er varmt og fugtigt, der har parasitterne de bedste vilkår for at sprede sig. En tør og meget varm sommer kan derimod reducere parasittrykket væsentligt. Dog ses ofte en opblomstring, når der kommer sensommerregn efter en varm periode.

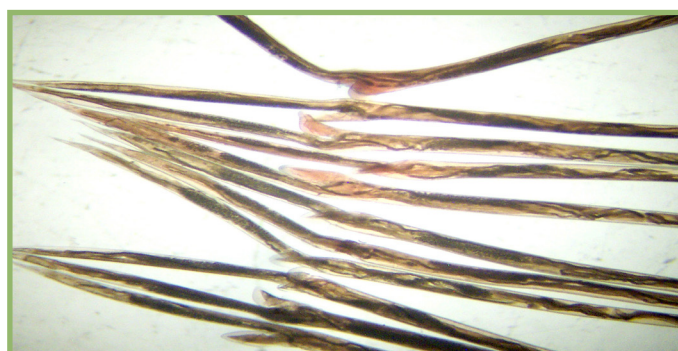
Lamaerne og alpakaerne kan komme til at spise græs med larver på. Larverne kommer ind i tarmsystemet, hvor de modnes og begynder at lægge æg, som så atter kommer ud med afføringen, klækker nye larver osv.

Grunden til, at blodormen er så farlig, er at den allerede begynder at suge af dyrets blod, mens den modnes inde i kroppen. Allerede stadiet-3 larverne begynder at suge blod fra værtsdyret, dvs. inden parasitten er begyndt at lægge æg.

Derfor skal gødningsprøver sammenholdes med check af slimhinder i forbindelse med sundhedscheck af lamaer og alpakaer.

Generelt kan man sige, at gødningssprøverne skal hjælpe med at holde smittetrykket nede i besætningen, men at check af slimhinder og almindelig overvågning af alpakaerne og lamaernes velbefindende skal redde det enkelte dyr, hvis uheldet er ude og smittetrykket overstiger dyrets modstandskraft/immunforsvar.

Man kan bruge vægten som et godt billede på, hvornår sygdom opstår. På den ene side er smittepresset, heraf faktorer som vejrforhold, foldrotation, kvadratmeter pr. dyr, oprydning af marker, fodringsforhold. I den anden vægtskål er dyrets modstandskraft; immunstatus f.eks. alder, diegivende, drægtig, stressniveau eller anden sygdom. Når smittepresset overstiger dyrets modstandsdygtighed, vil det udvikle sig i den ærgerlige retning. Derfor kan der arbejdes på flere parameter i forbindelse med parasitbekæmpelse. Både smittepresset og dyrets generelle sundhed.



ovenfor ses *Haemonchus Contortus*, som er en blodorm, der ernærer sig ved værtsdyrets blod.

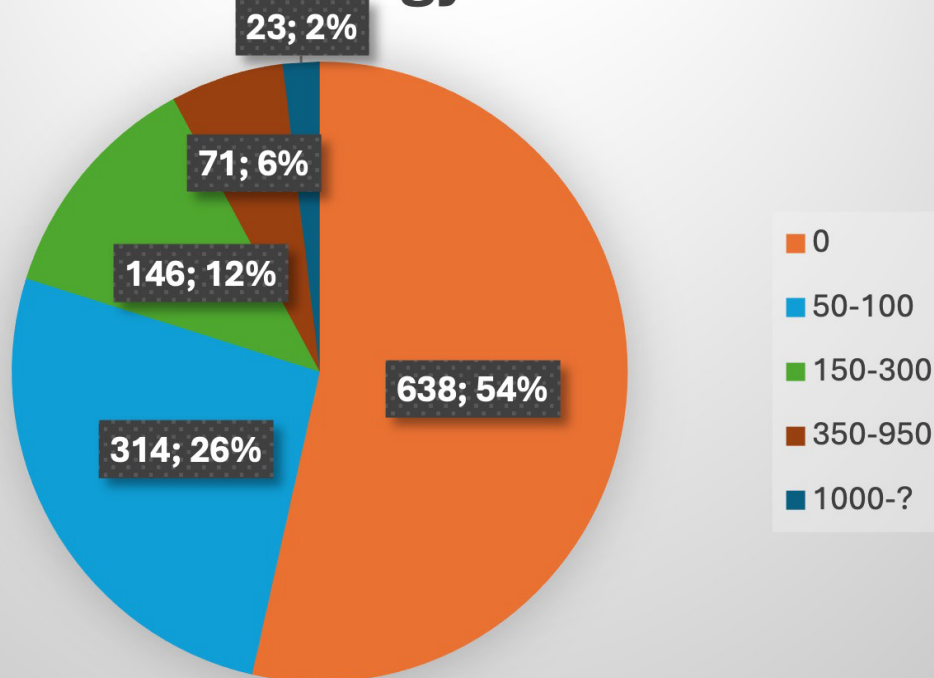
Til venstre ses den encellede *Coccidia*-parasit gennem et mikroskop. *Coccidia* angriber værtsdyrets tarmsystem.



Antal af æg i prøverne ved fund af Strongylider, som *Haemonchus Contortus* er en del af. EPG = æg pr. gram

Der er ikke differentieret imellem om prøverne er kontrol-prøver, så derfor er der nogle af 0-prøverne, som er gentagne prøver.

Strongylider



Det kan med fordel diskuteres på dyrlægebesøg, hvis man har spørgsmål til, hvad man kan forbedre i sin egen besætning.

Camelider kommer oprindeligt fra Andesbjergene i Sydamerika, så deres oprindelige habitat er i højderne, hvor de er adapteret til en meget lav iltspænding i luften. Så når camelider lever i områder der ligger lavt, som her i Danmark, så mærker de ikke, at deres blodprocent er faldende. Så når en lama eller alpaka lægger sig og er helt slap og sløv, ja så er det ofte for sent at begynde "kun" at behandle for parasitter. Det eneste, der kan afhjælpe i den situation, er en blodtransfusion og intensiv pleje. Derfor er tidlig detektion af øget parasitbyrde essentiel i forebyggelse af fatal udgang. Coccidia bl.a. EMAC er en anden type parasit, som lamaer og alpakaer også kan dø af. Det er en encellet parasit, som angriber dyrets tarmceller og derved nedbryder tarmene. Dyret får svære og svære ved at optage næring fra den indtagne føde og til sidst dør dyret af underernæring.

Disse parasitter "rammes" ikke af de almindelige "ormemidler", så det er vigtigt at vide, at de er til stede, så behandlingen kan iværksættes korrekt.

Der er flere andre parasitter bl.a. Tricuris og Nematodius, som ligeledes kan give problemer og for korrekt behandling er det vigtigt at vide, hvilke parasitter, der giver dyret problemer.

Det helt afgørende at forebygge parasitter og behandle i tide og vigtigt ikke at lave flok-behandling.

Forebyggelse kan f.eks. bestå i, at man holder parasittrykket nede ved dagligt at rydde toiletterne, så æggene ikke når at klække, og ved at holde græsset omkring toiletterne kort, så dyrene ikke spiser tæt på disse områder.

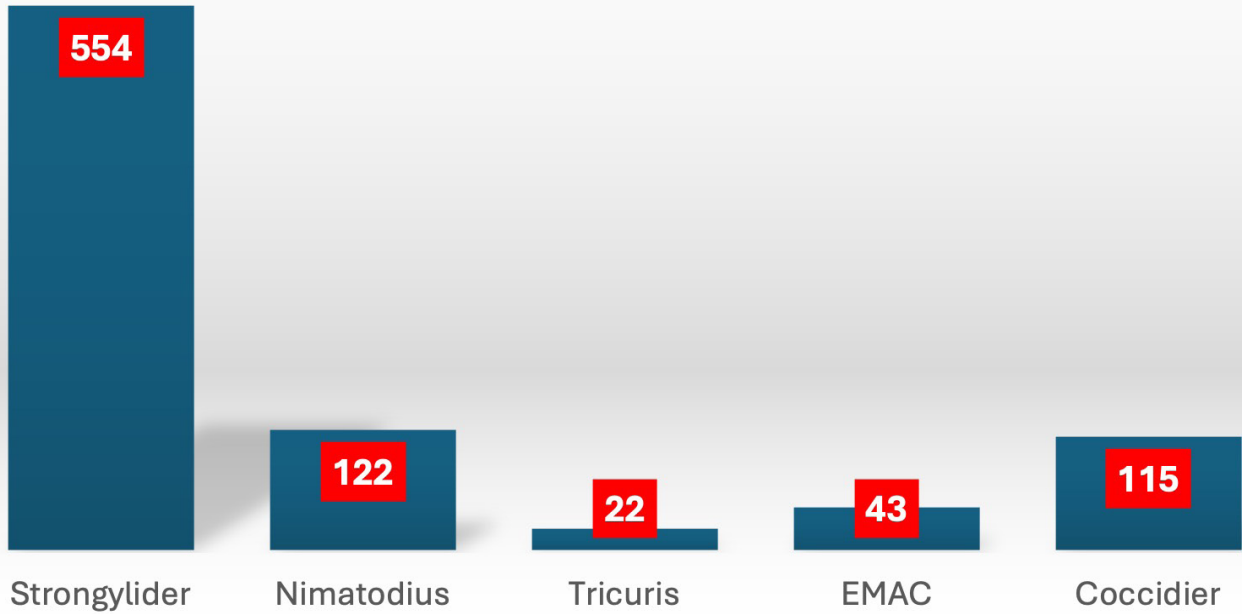
En anden god gammel landmandspraksis er foldrotation, hvor man roterer imellem sine folde i f.eks. 3 ugers intervaller, så de eksisterende parasitter uddør. Det er også anbefalelsesværdigt at adskille foderområder og toiletområder - jo længere væk fra toiletterne dyrene spiser, jo bedre.

Alle camelider har parasitter, men de fleste har et immunforsvar, der kan håndtere dem. Så de dyr, hvis immunforsvar er nedsat, skal man holde ekstra øje med. Det gælder bl.a. hopper der går med føl, ældre dyr og det kan være dyr, der er stressede pga. flytning eller større ændringer i floksammensætningen. Det kan også være dyr, der har et andet sundhedsproblem eller tandproblemer, som bliver svage, hvilket reducerer deres immunforsvar. I camelidernes oprindelige habitat lever de over store afstande og i højderne, hvor der stort set ikke er nogle parasitter. Derfor er deres immunforsvar ikke bygget til det liv, de har på de danske græsmarker, og de er derfor langt mere sårbare over for parasitter end nogle af vores andre husdyr. En anden del af forebyggelsen handler om at behandle dyrene, inden de bliver alt for syge. Det anbefales derfor at indsamle gødningsprøver fra alle dyr i besætningen mindst to gange årligt og de år, hvor der er meget fugtigt, kan det være nødvendigt med ekstra indsamlinger.

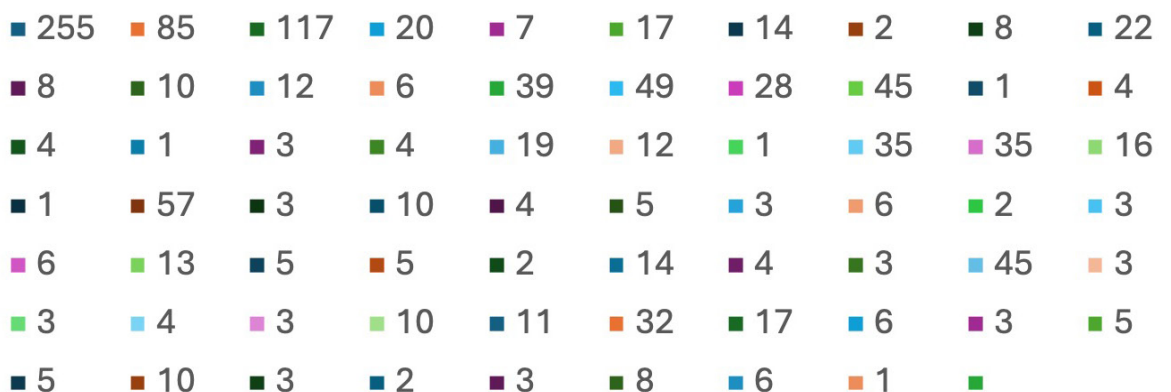


En oversigt over hvilke typer af parasitter, Camilla har fundet i de tilsendte gødningsprøver for året 2024.

Fund af parasitter i 2024



Prøver fordelt på forskellige besætninger





Kl. 8.53 fandt staldpigen på Virkelyst denne hoppe inde i stalden helt allene og uden kræfter til at rejse sig.
Camilla var ude på dyrlæge besøg og måtte haste hjem igen.

Det er lovpligtigt at dyrlægen involveres, hver gang et dyr skal behandles med medicin, og det er vigtigt, at man kun behandler de dyr, der har for høje parasit-tal. Ellers kan man risikere at parasitterne udvikler resistens mod de typer af medicin, vi har at behandle med.

Lige nu er der tre sikre typer af medicin mod forskellige parasitter. Der findes en fjerde type, som hedder Valbazen, som man dog skal være meget varsom med, da dens safety-margen er meget lille og en lille overdosering kan være dødeligt giftig for dyret. Her er en viden om dyrets vægt absolut nødvendig, så dosis kan beregnes korrekt.

Efter behandling af et eller flere dyr fra en besætning med høje tal, kan det være rigtig gavnligt at lave en kontrolprøve 2-7 dage efter behandling, således man kan se, om behandlingen har været effektiv. Hvis man venter meget længere, kan dyret også være blevet reinficeret af de parasitter, der er i omgivelserne og medicinen kan egentlig godt have virket.

En stor ros skal gives til lama- og alpakaejere i Danmark. Der har generelt været en stor tilslutning til det forebyggende arbejde de senere år og gødningsprøver er blevet et vigtigt værktøj. Derfor er det også min fornemmelse, at der er et mindre antal dyr, der dør af parasitter her i landet sammenlignet med andre lande længere sydpå i Europa.



Camilla foretager en blodtransfusion for at rede hoppen!



Kl. 12.32 Camilla konstaterer helt lyse slimhinder = blodmangel hos hoppen.



Kl. 14.53 efter blodtransfusion er hoppen på benene igen.



Karoline fra Alspaca

Efter nogle år har vi fundet den metode til at holde parasitter nede, som fungerer bedst for os. Vores syv alpakaer er forholdsvis ordentlige med toiletterne - de står i kø og prøver at ramme samme plet. Men de har ikke lyst til at træde ind i det, der allerede ligger på toilettet, så hvis vi ikke rydder op, så flytter de toiletterne langsomt i alle retninger. Alpakaerne går på tre hektar, og vi har omkring ti toiletter, som de alle bruger. Jeg samler perlerne ind hver dag med håndkraft og spand. Det tager omkring en time. Det, som fungerer bedst, er at forhindre, at de flytter toiletterne. Derfor klipper vi græsset så kort som muligt omkring én meter rundt om toiletterne. Det gør det nemt at samle de perler op, som ligger lidt længere væk fra midten, så alpakaerne holder sig til det oprindelige toilet. Alpakaerne kan godt lide det, hvis græsset er klippet, og finder nemt toiletterne fordi vi nogen steder har græs, som vokser så højt, at de ellers ikke ville gå og spise der.

Når græsset vokser hurtigt om foråret, betyder det, at vi klipper med plæneklipper omkring alle toiletter hver uge. Senere på sommeren klipper vi kun hver anden uge. De seneste gødningsprøver gav et fantastisk resultat, da dyrlæge Camilla ikke fandt nogen parasitæg overhovedet! Det synes jeg, er hele arbejdet værd.

Katja fra Alpati Alpacapark

Jeg vil gerne dele to historier om parasitter. Den første historie ligger måske 6-7 år tilbage i tiden og den handler om lungeormen. Lungeormen er en parasit, der kan inficere alpakaer og det kan føre til alvorlige helbredsproblemer. Lungeormen lever i alpakaens lungevæv og den kan forårsage hoste, vejrtrækningsbesvær og i alvorlige tilfælde også alpakaens død. Jeg opdagede, at flere dyr i min besætning havde lungeorm, fordi jeg solgte en alpaka, som døde kort efter ankomsten til sit nye hjem. Deres dyrlæge konstaterede, at alpakaen var død af lungeorm. Da jeg netop havde fået taget gødningsprøver på alle mine dyr og behandlet dem, der havde parasitter - og ingen af prøverne påviste



Karoline sørger for at holde græsset lavt omkring alpakaernes toiletter rundt på folden, så de ikke spiser græsset tæt på toiletterne!

lungeorm - undrede jeg mig over, at den solgte alpaka havde lungeorm.

Men udfordringen er, at den måde, vores gødningsprøver normalt analyserer på - ved tælling af parasitæg - ikke nødvendigvis afslører, om et dyr har lungeorm, fordi det kan være vanskeligt at påvise/opdage ved ægtælling. Gødningsprøverne kan i stedet dyrkes, og succesraten for at påvise om dyret er inficeret med lungeorm er større med denne metode.

Symptomer på lungeorm er hoste og tung vejrtrækning, men ellers er der ikke meget at aflæse i alpakaens adfærd. Nogle af mine andre dyr havde disse symptomer, og der blevet taget og dyrket gødningsprøver på alle dyr. De dyr, der havde lungeorm, blev behandlet. Men Elvira, en drægtig hoppe, blev ved med at have vejrtrækningsproblemer, og den første behandling havde ikke fået slået lungeormen ned. Derfor måtte hun genbehandles - denne gang med et andet præparat. I de følgende år fik jeg alle gødningsprøver dyrket for lungeorm for at få parasitten slået ned i besætningen. Først efter tre runder med gødningsprøver uden lungeorm holdt jeg op med at bede dyrlægen om at dyrke mine prøver for lungeorm.

I dag er jeg stadig meget opmærksom på mine dyr, hvis de hoster eller har tung vejrtrækning.

Den anden historie handler om Coccidia, som er en parasit, der angriber alpakaens tarmsystem. For to år siden oplevede jeg et udbrud af Coccidia i min besætning. Jeg havde tidligere haft dyr, der havde høje parasittal, men havde aldrig før oplevet, at hele besætningen havde høje parasittal. På dette tidspunkt havde vi vores alpakaer to forskellige steder: hopperne var i Bukkerup og hingste og vallakker i Gyrstinge, 20 km derfra. I begge besætninger var alle dyr ramt af Coccidia og det er på trods af, at disse dyr ikke havde været i nærheden af hinanden.

Den eneste fællesnævner, vi kunne finde, var, at høet de spiste, kom fra samme gård - nemlig mine svigerforældres gård. Men kan der være parasitter i hø? Måske. Vi ved det ikke med sikkerhed, men noget tyder på, at det hø, vi fik leveret, var "forurenset". På den mark, hvor græsset var høstet, havde der gået en flok får, som jo ikke laver toiletter som alpakaerne. Får kan også bære Coccidia i sig og har jo gået og skidt på hele marken, inden græsset blev høstet.



Videnskabeligt bevist eller ej, så mener min dyrlæge Henrik, at smitten sagtens kan komme fra høet og vi har sidenhen taget vores forholdsregler og siger nej tak til forurenede hø fra marker, hvor der har gået drøvtyggere, som bærer de samme parasitter, som også rammer alpakaer. Vi får nu leveret alt hø fra "rene" marker og har heldigvis ikke siden oplevet Coccidia-udbrud i samme omfang.

Cathrine fra Lunaland

For at holde parasitterne fra døren bruger jeg meget tid på at ordne lamaernes og alpakaernes toiletter. Vores grund er ca. 15.000 m² og jeg har fire lamaer og syv alpakaer, så foldkapaciteten er forholdsvis lille. Derfor er det vigtigt, at toiletterne ikke kommer til at tage for meget plads på folden. Dyrene har anlagt otte toiletter rundt på folden, og disse toiletter tømmer jeg hver dag. Det foregår manuelt med staldtjener, rive og trillebør.

Da jeg ikke bor på en landejendom, men i en almen bolig på landet, ja, så må jeg ikke have en mødding. Derfor har jeg ved kommunen fået godkendt to beholdere (fødevarebeholdere til opbevaring af frisk fisk), hvor jeg kan opbevare alt min husdyrgødning. Disse to beholdere får jeg tømt én gang om måneden, hvor en landmand kommer og henter den gode gødning, som han kan bruge i sit landbrug.

I sommerperioden klipper jeg græsset rundt om toiletterne med min lille have-traktor, fordi det letter opsamlingen og for at undgå, at dyrene spiser græsset tæt på toiletterne.

Det mest brugte toilet er lige bag stalden, hvor beholderne står. Her har jeg fået lavet et større område med stabilgrus, og det er væsentligt nemmere at opsamle her end ude på folden.

Selvom jeg er meget omhyggelig med at holde toiletterne rene, ja, så er det ikke lykkedes mig at holde mine dyr fri for parasitter. Min iagttagelse er, at det ofte er den samme håndfuld dyr, som bliver ramt af parasitter - så måske er der også stor forskel på dyrenes immunforsvar og sårbarhed over for parasitter.

Jeg indsamler gødningsprøver løbende hen over året, og for hver indsamling laver jeg en opfølgende prøvetagning nogle uger senere for at være sikker på, at behandlingen har virket.

I næste nummer

Inæste nummer af magasinet sætter vi fokus på lamaer og alpakaer med en

anderledes adfærd. Det kan være, at du har en lama eller alpaka, som er meget anderledes end resten af flokken. Fortæl gerne, hvordan netop dette dyr skiller sig ud, lidt om dyrets historik - og fortæl også gerne om, hvordan du håndterer og agerer med dette anderledes dyr. Alle indlæg og billeder sendes til redaktøren på mail: cathrineaxelsen@icloud.com



Indsamling af husdyrgødningen foregår manuelt hos Cathrine med rive, staldtjener og trillebør.



Alt det gode gødning opbevares i tætte fødevarebeholdere, som en landmand kommer og henter en gang om måneden.



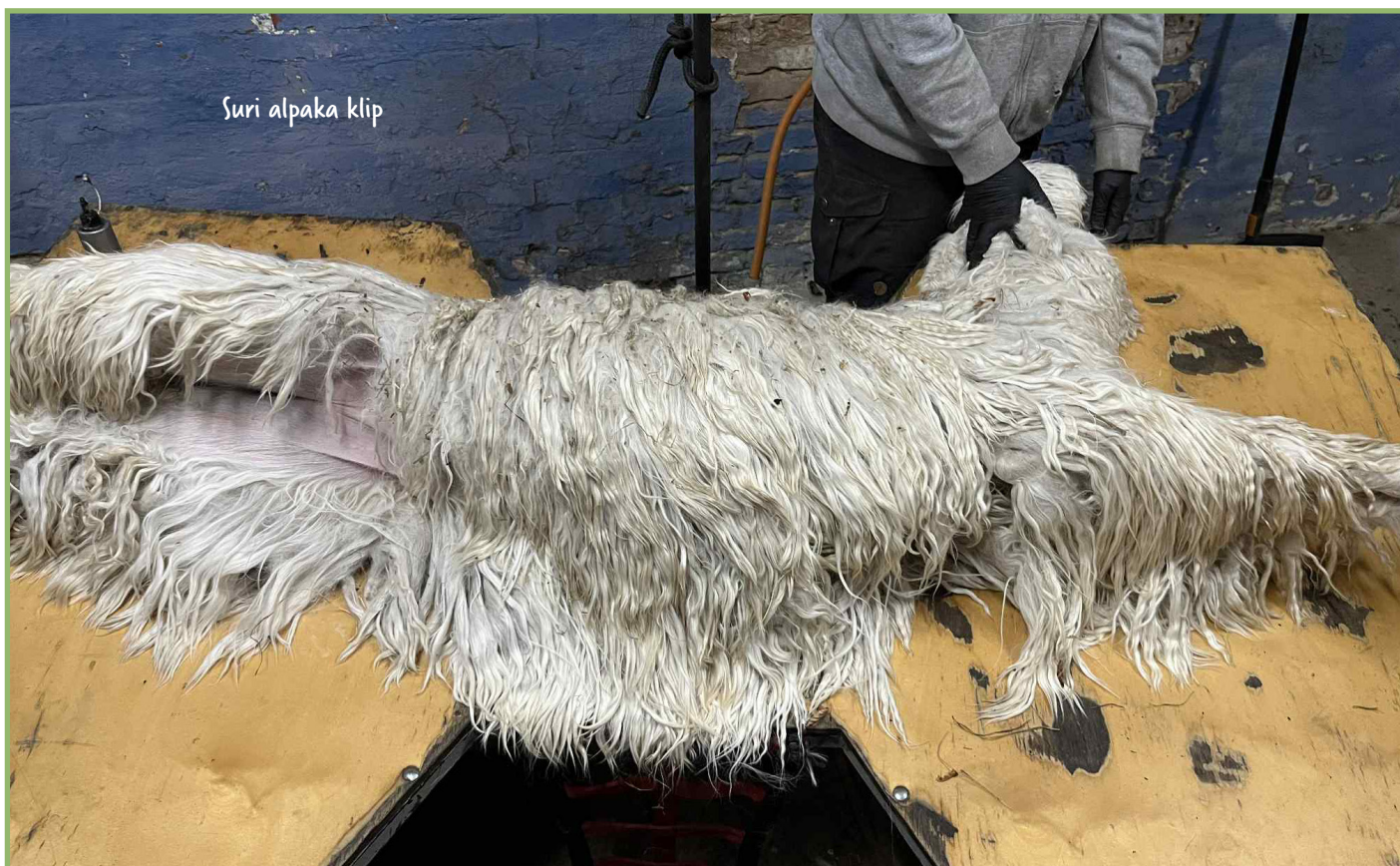
Den store klippedag

Stemmingsbilleder fra klippedag hos
Virkelyst Alpacafarm





Huacaya alpaka klip



Suri alpaka klip



Sofie klippet med saks

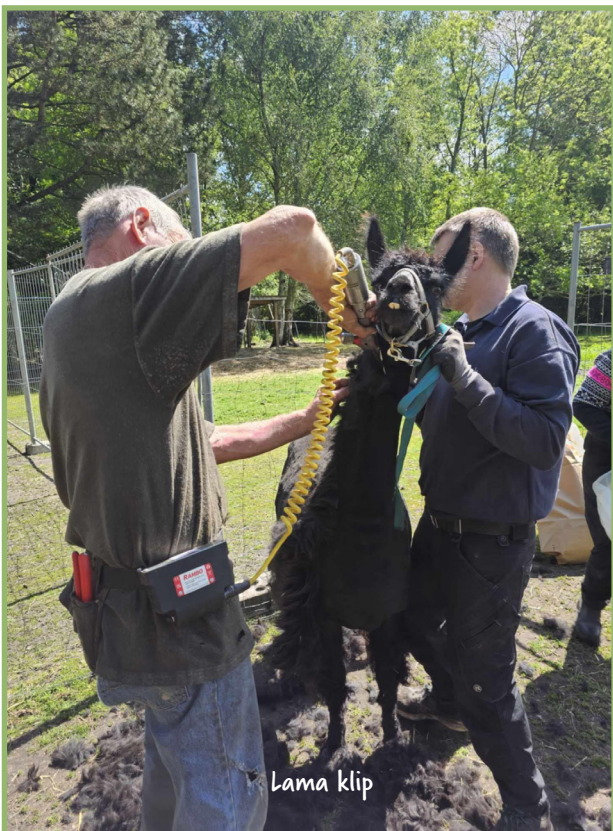


Maja klippet med maskine





Stemningsbilleder fra klippedag hos AlpacaWalk





Stemmingsbilleder fra klippedag hos Lunalund



Huacaya alpaka klip



Suri alpaka klip



Lama klip



Lama klip



Klippesæsonen er veloverstået, og alle lama- og alpakaere har fået endnu et års uld i hus. Det betyder, at mange skal i gang med at lave garn af den nyhøstede uld, og mange har selv kastet sig ud i håndværket med at spinde af egen uld. I næste nummer af magasinet opfordres I til at vise jeres spinderokke frem. Hvad spinder I på? Hvorfor har I valgt netop denne rok? Har I flere rokke, kan I fortælle, hvad I bruger de forskellige rokke til - og eventuelt om der er en favorit iblandt dem. Alle indlæg og billeder sendes til redaktøren på mail: cathrineaxelsen@icloud.com



Produktion af egen HØ

Vi bor på Als og har en lille flok på syv alpakaer. De har tre hektar græsmark, og derfor har vi ikke brug for så meget hø om vinteren, fordi alpakaerne spiser frisk græs hele året rundt. Vi plejer at bruge omkring 40-50 små "Morten Korch" høballe, som vi selv laver.

I begyndelsen var Christian ude med en le tidligt om morgenen og slog græsset manuelt. Men senere kom der en dejlig, lille maskine til. Den hedder Agria Balkenmäher på tysk, og jeg aner ikke, hvad den hedder på dansk! Maskinen kører med benzinmotor og slår græsset hurtigere end med en le.

Vi plejer kun at slå små mængder græs, som jeg så efterfølgende udbreder på marken, så det kan tørre. Hver aften skal græsset rives sammen, og om morgenen skal det bredes ud igen. Midt på dagen skal græsset vendes mindst én gang, og det tager omkring tre dage, afhængigt af vejret, inden det er tørt nok til, at vi kan samle det ind, transportere det til laden og presse det til høballe.

At presse høballe foregår også manuelt. Jeg fandt en tysk hjemmeside: <https://hartmannundhaus.de/> og en video på YouTube: https://youtu.be/XlktNpgl3_8?feature=shared, hvor de viser deres hjemmelavede hø-presser. Jeg var så begejstret, at jeg gik på jagt efter én, som kunne fremstille sådan en hø-presser. Jeg fandt en hobby-snedker i Berlin, som fandt byggevejledningen på hjemmesiden og gik i gang med at bygge hø-pressen. Jeg betalte omkring 650 euro i materialeomkostninger, og heldigvis var min bil stor nok til at fragte maskinen fra Berlin til Als. Hø-pressen fungerer upåklageligt og trofast nu på femte hø-sæson. Det tager omkring 15 minutter at lave én høballe, og det kræver ikke meget kraft. Fordelen ved at lave hø selv er, at man lærer utrolig meget om græs og alt det andet, der vokser på marken.

Det, som jeg synes er mest spændende, er, at vi har meget forskellige dele af marken, hvor planterne er helt forskellige fra resten af området. Vi har et gammelt vådområde, som er anderledes end den del, der ligger tæt ved fjorden og får saltvand, og så en anden del, som har mest sol og næsten

ingen vind. Jeg kravler tit rundt på marken med min app Flora Incognita, som hjælper mig med at finde ud af, hvilke planter/blomster/græsarter der vokser på marken - og især med at finde giftige planter, som vi heldigvis ikke har her lige nu.

Øverst er det den fantastiske Agria Balkenmäher, som har erstattet den gamle le.

Nederst er det den hjemmebyggede hø-presser, som Karoline fik bygget hos en snedker i Berlin.



Har du et staldtip?

Hvis du har købt en smart dims eller selv opfundet noget, som andre kunne have glæde af i stalden eller på folden, så er du velkommen til at dele dit tip her.

Skriv en mail til cathrineaxelsen@icloud.com med billeder og forklaring på dit tip. Det er også velkomment at dele et link, hvor man eventuelt kan anskaffe sig gode sager til stald og fold. Det er dog ikke tilladt for virksomheder at reklamere for egne produkter.



Behandling af evaluerings-data

Evaluering af alpakaer i Danmark

Af Maria Eskildsen, Department of Animal and Veterinary Sciences, Aarhus University

De studerende på 2. semester af uddannelsen i Dyrevidenskab på Aarhus Universitet i Foulum har fået adgang til de indsamlede data fra DLAF's alpakaevaluering, som fandt sted i begyndelsen af 2025. De studerende skal på 2. semester lære om alle raske dyr i menneskers varetægt - og selvfølgelig også om alpakaer.

De studerende har været til eksamen i kurset "Dyrevidenskab i samfundet", hvor de skal vise, at de kan behandle dyredata statistisk, og at de kan lave en videnskabelig poster/plakat ud fra dette. I år har de

studerende fået udleveret DLAF's evalueringsskemaer fra de besætningsejere, der har sagt god for, at deres data måtte udleveres. Forinden var alle ejere og dyr blevet anonymiseret. De studerende har haft 48 timer til selv at opstille en hypotese, lave statistisk behandling og udarbejde en grafisk poster/plakat, hvorefter de skulle forsvare deres poster mundtligt. Alle studerende bestod deres eksamen.

Det er vigtigt at nævne, at datasættet er begrænset til 139 alpakaer, og at de nok ikke har været repræsentative for den samlede bestand af alpakaer i Danmark, da det typisk vil være de bedre dyr, der kommer med til en avlsværdiurdering. En anden vigtig pointe er, at der ikke er taget

hensyn til kropsbygning eller dommer Jo Bridges' øvrige kommentarer om f.eks. tænder og lignende, da disse kommentarer ikke gives som en score eller et tal og derfor er svære at tage hensyn til statistisk.

Ikke desto mindre er det jo interessant at se, hvilken effekt parametre som alder, farve, køn og race har på de forskellige uldkvalitetsparametre.

I dette og kommende numre af magasinet vil de studerendes posters/plakater blive bragt, så DLAF-medlemmer og andre interesserede kan blive klogere på, hvad de studerende kunne konkludere ud fra de givne data.





Fra fin til grov – hvad afslører alpacaens uld om dens alder?

Hypotese

Yngre alpacaer har lavere fiberfinhed (mikron) end ældre alpacaer



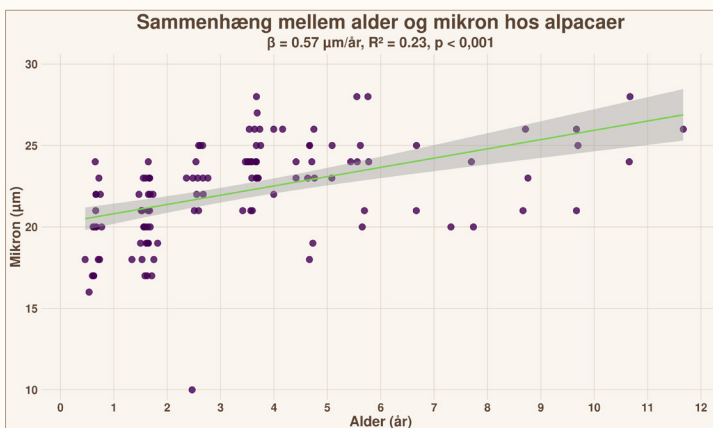
Konklusion

Analysen viser en tydelig sammenhæng mellem alpacaens alder og mikron:
Jo yngre alpacaen er, desto lavere mikron.

Vidste du det?

Alpacaer har været avlet i tusinder af år for deres bløde og varme uld. **Jo lavere mikronværdi, desto finere og mere værdifuld er fiberen.** Ulden kan vokse op til 50 cm og skal derfor klippes regelmæssigt. Ellers risikerer dyrene overophedning, parasitangreb og parringsproblemer. Ifølge **Dyrevelfærdsloven (§2)** skal dyr passes under hensyn til deres fysiologiske behov – og det gælder også uldpleje

Resultat og diskussion



Der blev fundet en signifikant sammenhæng mellem **alder** og **mikron**.

- $\beta = 0,57 \mu\text{m}/\text{år}$ → mikron øges med 0,57 μm for hvert år alpacaen bliver ældre.
- $R^2 = 0,23$ → alder forklarer 23 % af variationen i fiberfinhed.
- $p < 0,001$ → sammenhængen er statistisk signifikant.

Resultaterne viser en tydelig korrelation mellem alpacaens alder og mikron. Eftersom alder kun forklarer 23% af variationen, tyder det på, at også andre faktorer spiller en rolle. Da analysen er baseret på observationelle data, kan der ikke drages en direkte kausal konklusion.

Metode

Data fra 139 alpacaer blev analyseret. Alder blev beregnet ud fra fødsels- og evalueringsdato, og mikron var angivet i mikrometer (μm). Data blev behandlet i **R** via **posit.cloud**, hvor datoer og mikronværdier blev konverteret til numerisk format, og rækker med manglende værdier (NA) blev fjernet. Lineær regression blev brugt til at analysere sammenhængen, hvor hældningskoefficient (β), forklaringsgrad (R^2) og p-værdi blev beregnet. Resultaterne blev visualiseret i **ggplot2** med regressionslinje og konfidensinterval.



AARHUS UNIVERSITY

Olivia Berg Jakobsen
Institut for Husdyr- og Veterinærvidenskab,
Aarhus Universitet, Foulum, 8830 Tjele, Danmark



Har alderen betydning for alpakaens uldkvalitet?

Laura E. W. Hansen, Aarhus Universitet, Dyrevidenskab, Tjele, Danmark
I samarbejde med Dansk Lama og Alpaka Forening



Introduktion

Alpakauld er en eftertragtet vare, især indenfor garnbranchen. Det er derfor vigtigt at det er i god kvalitet. Kvaliteten kan kontrolleres på mange måder f.eks.:

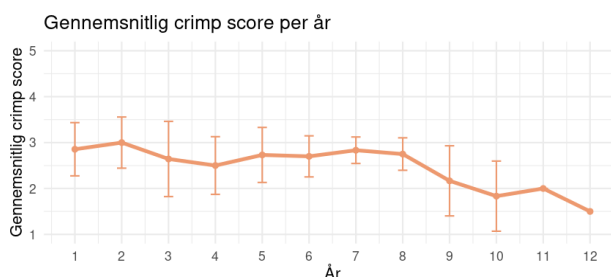
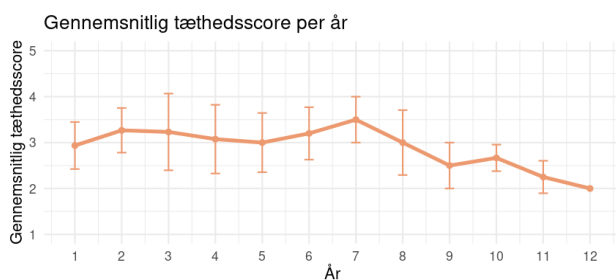
- Tætheden
- Crimp

Der kigges på hvordan de korrelerer med alderen på de i alt 139 alpakaer i datasættet.

Konklusion

Graferne viser, at tætheden er højest omkring 7-årsalderen – den stiger i de første år og falder derefter. Crimp ser ud til at være god fra fødslen, og aftager igen omkring 7-årsalderen. Det kan have betydning for, hvor længe en alpaka skal være i det produktionssystem, der er ved garnproduktionen.

Resultater



Metode

- Alle 139 dyr blev vurderet af den samme dommer
- Vurderet og scoret efter eksteriør og uldkvalitet
- Data er behandlet med R

Hvad skal der ske nu?

For at man kan se det fulde billede, kan det være en ide at undersøge andre parametre, såsom mikron og længden af fibre, der også siger noget om kvaliteten. Derudover kan man skelne både i køn, race og farve, for at se om det har en betydning.





Er alpacáens uldkvalitet påvirket af køn og alder

Indledning

Alpaca uld er blevet meget populært i Danmark, hvor kvaliteten er vigtig for uldens egenskaber og styrke.

Hypotese

Har alder og køn nogen betydning for uldkvaliteten, når der er fokus på fiberfinhed, tæthed og fiber længde.

Alpaca uld fakta

Fiberfinhed/mikron – så lav som muligt

- Baby alpaca uld 15-20 μm

Tæthed/density – tættest på 5

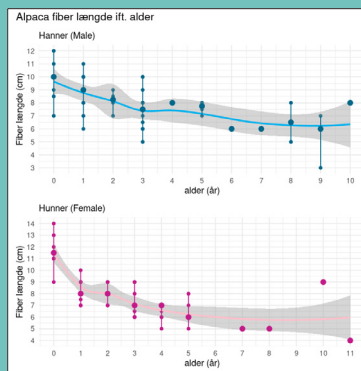
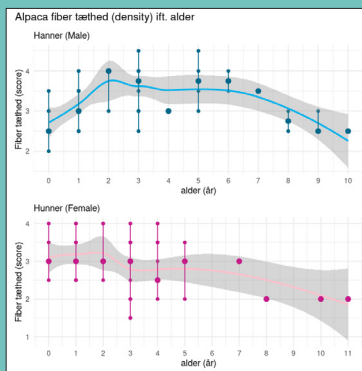
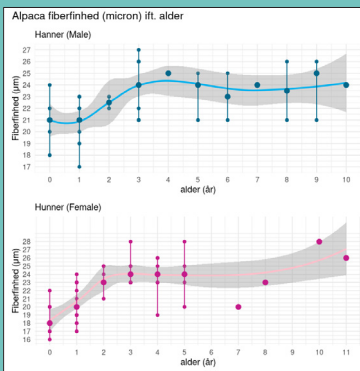
- Scores fra 1-5

Fiber længde – længere jo bedre

- Giver styrke til ulden

Konklusion

Ud fra graferne tyder det på at alder og køn har betydning for fiberfinheden (mikron), samt at alder og især køn har betydning for tætheden (density), og at fiber længden er påvirket af alder.



Graferne er alle over Huacaya alpacáer, og er opdelt i hankøn (blå) og hunkøn (pink).

Den første graf til venstre viser fiberfinheden (mikron) i μm ift. alderen.

Midterste graf viser fibertætheden (density) ift. alderen, fibertætheden vurderes ud fra en score fra 1-5, hvor 5 er bedst.

Grafen til højre viser fiber længden i cm ift. alder.

Metoder

Udleveret dataset er behandlet i R, hvor Suri alpacáerne og nogle kolonner er filtreret fra.

Alderen er beregnet vha. birth_date og obs_date.

Graferne er lavet i R med det nye dataset, hvor der er brugt geom_point, geom_pointrange og geom_smooth.

Alpaca fakta

2 racer af alpacáer;

Huacaya

Suri

Alpaca findes i 22 naturlige farver

Oprindelig fra sydamerika

Fremtiden

Til videre undersøgelse kunne man samle mere data og undersøge om der er forskel på Suri og Huacaya alpacáer.

Man kan også lave en statistisk analyse af dataet, bl.a. Null hypotese.

Samt hente data fra alpacaer der indgår primært i uldproduktionen, og ikke også som hobby dyr.



Hvilken betydning har alder og køn for kvaliteten af alpacauld?



Marie Skov
Aarhus Universitet, Dyrevidenskab, Tjele, Danmark
I samarbejde med Dansk Lama og Alpaca Forening

Introduktion

Formålet er, at undersøge hvordan alder og køn påvirker kvaliteten af alpacauld.

Datasættet inkluderer 139 alpacaer svarende til ca. 5% af Danmarks alpaca-bestand.

Vurderet i 2025 af certificeret dommer, Jo Bridge.

Metode

Dyrene er vurderet efter ensartede kriterier for eksteriør og uldkvalitet.

Ulden vurderes efter standardiseret pointskala (0-5) hvor 5 er bedst. Der fokuseres på egenskaberne **crimp** og **tæthed**.

Dataen er analyseret i R for at undersøge betydningen af alder og køn.

Konklusion

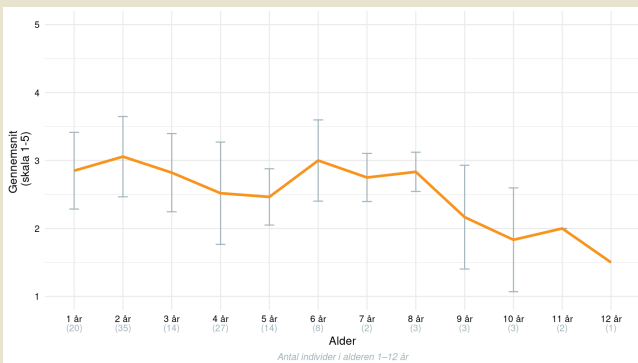
Ud fra det bearbejdede data ses det at:

Hunnerne har oftere hvid uld end hannerne.

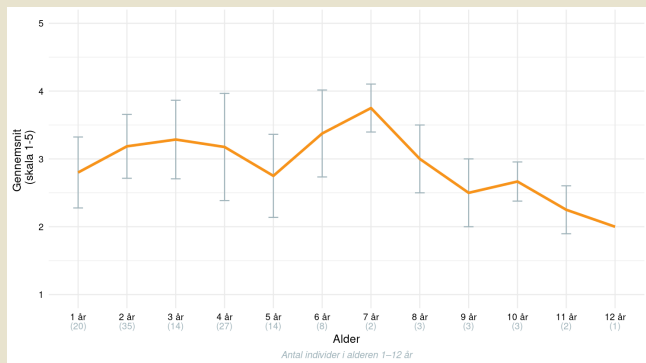
Alpacaer i alderen 1-8 år scorer højest på tæthed og crimp.

Resultaterne kan bruges til fremtidig selektion.

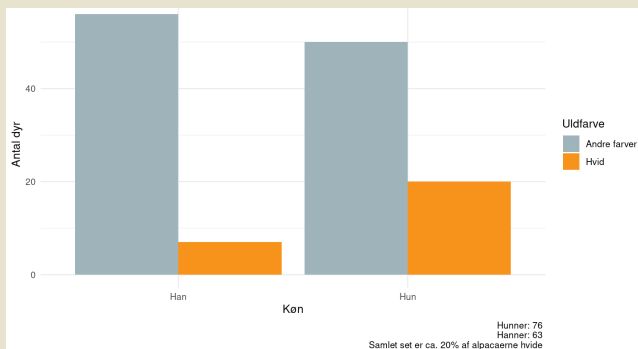
Gennemsnitlig crimp



Gennemsnitlig tæthed



Uldfarver fordelt på køn



Næstestep

For at styrke validiteten af undersøgelsens konklusioner bør datagrundlaget udvides – gerne med flere alpacaer og en mere jævn fordeling på alder og køn. Det kunne også være relevant at inddrage race som en yderligere forklarende faktor.



DLAF



AARHUS UNIVERSITET



Referenceliste



Kommende DLAF arrangementer

To af DLAF's medlemmer holder bålhygge lørdag d. 16. august. Det ene arrangement foregår i Jylland, det andet på Sjælland.

Invitation til bålhygge hos Bådsgård Vig Alpaca

Kom og vær med til en hyggelig aften i alpakaens tegn, når vi inviterer til bålhygge hos Bådsgård Vig Alpaca

lørdag d. 16. august klokken 18.00.

Bådsgård Vig Alpaca ligger i det smukke, kuperede terræn i Nordfjords, kun 300 meter fra Limfjorden.

Arrangementet er kun for medlemmer, og foreningen sponsorerer aftensmaden – så det eneste, du skal medbringe, er godt humør og lysten til en dejlig aften i selskab med andre lama-/alpakaentusiaster og gårdens 27 suri- og huacaya-alpakaer. Vi glæder os til at se jer og til at dele en stemningsfuld sommeraften ved bålet, omgivet af alpakaer og godt selskab.

Adressen er Lundøvej 109, 7840 Højslev.

Tilmelding på 60522950 senest 12. august.

Tilmelding skal ske på mail:

maria.eskildsen@anivet.au.dk



Invitation til bålhygge hos Vallø Alpaca

Vi holder bålhygge hos Vallø Alpaca

lørdag d. 16. august kl. 18.00.

Vi håber på godt vejr, så vi kan få en snack i selskab med drengene. Arrangementet er kun for medlemmer, og foreningen sponsorerer vådt og tørt.

Vi håber på at se så mange som muligt.

Adressen oplyses ved tilmelding, og I kan tilmelde jer ved at sende en sms til telefonnummer 42911918.





DLAF Bestyrelse



Formand:
Kasper Kristensen

Kasserer:
Helle S. Larsen

Næstformand og redaktør:
Cathrine Staal Axelsen

Sekretær
Maja F. Kielberg

Menige medlemmer:
Susie Pihl
Martin Manby Pedersen
Maria Eskildsen

Suppleanter:
Katja M. Piil
Marianne Nielsen

DLAF-kalender



August
Bålhygge-arrangement på
Sjælland og i Jylland

oktober
Spinde-dag

November
Håndarbejdsdag

Januar
Generalforsamling 2026

Marts
Alpakashow 2026

Følg med på DLAFs Facebookside
for information om kommende
arrangementer.

Alpaka Register



Der findes et dansk alpaka register,
som er gratis at anvende og som alle
alpakaavlere kan benytte sig af.
Hvis du har spørgsmål eller skal have
hjælp til at komme i gang, kan du
skrive til
registrering@dlaf.dk
eller du kan gå ind på websiden
danskalpacaregister.dk og oprette
en bruger og derefter registrere dine
alpakaer.

Ønsker du at blive medlem?

Hvis du ønsker at blive medlem af foreningen, så send en mail
til mail@dlaf.dk

Oplys i mailen til DLAF: Navn, adresse, mail, telefonnummer,
samt det antal dyr du ejer (angiv om det er lama eller alpaka)

Du behøver ikke at eje egne dyr for at være medlem. Forenin-
gen er for alle med interesse for camelider. Medlemskabet
dækker husstanden og giver ret til én stemme ved af-
stemninger på den årlige generalforsamling.

Indmeldelsesåret går fra 1/1 til 31/12 og prisen er 300 kr. årligt
som indbetales på konto 0828-0003386775



DLAF



DLAF

- for alle der elsker camelider

